

DATS

DATS
LANDSFORENINGEN FOR
DRAMATISK VIRKSOMHED

RAMPELYSET
TEATERMAGASIN

OKT
2016

TEMA: TEATER OG INTEGRATION

INDHOLD:

TEMA: TEATER OG INTEGRATION

SCENEKUNSTEN KAN SKABE RUM FOR FORSTÅELSE	12
AF LENE GRØNBORG POULSEN	
NÅR TEATER BEVÆGER	15
FOLKEOPLYSNING FOR FLYGTNINGE	15
DIN VERDEN – VORES VERDEN – MED PLADS TIL ALLE	16
AF PETER RAFN DAHM	
IMPERIET HAR OGSÅ SOLDATER FRA TINGBJERG	18
AF PETER RAFN DAHM	
DET HAR VÆRET DEN BEDSTE DAG I MIT LIV	20
AF PETER RAFN DAHM	
INNOVATION, INTEGRATION OG RUNDBOLD	22
AF PETER RAFN DAHM	
VERDENS LYKKELIGSTE LAND	24
AF MARIE MARKVARD ANDERSEN	
C:NTACT	26
AF MARIE MARKVARD ANDERSEN	

ARTIKLER

HERNING BLEV ÅRETS AMATØRKULTURKOMMUNE	4
AF LENE GRØNBORG POULSEN	
FRIVILLIG PÅ DATS TEATERFESTIVAL	28
AF ASTA NIELSEN	
KOMMENTAR: TAK FOR FORESTILLINGEN	30
AF MADELEINE FRIIS	

FASTE SPALTER

VELKOMMEN	3
KORT NYT	4
PORTRÆT: TRINE GADEBERG	8
AF LENE GRØNBORG POULSEN	

BOGOMTALER

117 NUL-TEKSTER AF LOTTE KJÆRUP	31
AF MARIE MARKVARD ANDERSEN	

Forsidebillede: Teaterlege er gode til at kalde latteren frem. Opvarmning under projektet "På sporet af venskab", hvor unge asylsøgere og danskere laver videofortællinger sammen. Foto: Marie Markvard Andersen

RAMPELYSET – Oktober 2016.

Udgivet af DATS – landsforeningen for dramatisk virksomhed. ISSN 0107 1882

REDAKTIONENS ADRESSE: Jernbanegade 5, 6230 Rødekro, lenegroenborg@gmail.com

REDAKTION: Lene Grønberg Poulsen (red.), Morten Hovman, Peter Rafn Dahm, Astrid Lakjer, Marie Markvard Andersen og Malene ??

ANNONCER: DATS. dorthe@dats.dk,

DESIGN: Annie Hjort Hansen og Lene Grønberg Poulsen

TRYKT HOS: Hottryk, Rødekro

*Scene fra forestillingen INUIT, der handler om integration, når den ikke lykkes. Hvad sker der med ens identitet, når man som grønlandsk barn bliver fjernet fra familie, miljø og hjemland og sendt tudindvis af kilometer væk, for at blive dansk?
Foto: Peter Rafn Dahm*

VELKOMMEN TIL ET NYT RAMPELYSET

Som du sikkert allerede kan fornemme, så sidder du nu med en ny udgave af Rampelyset i hånden. I DATS nytænker vi pt. vores visuelle identitet, samtidig med at vi ser på vores forskellige kommunikationsprodukter og giver dem en opdatering. Det er en sjov, spændende og også udfordrende proces. For vi vil jo gerne tænke nyt, og samtidig bibeholde det der er kernen i vores arbejde: glæden ved at skabe bedre vilkår for amatørteater generelt i hele Danmark.

Med Rampelyset vil vi gerne give dig de bedste og mest inspirerende historier fra det danske amatørteaterlandskab, som måske kan skabe grobund for nye tanker og samarbejder. Du kan derfor også forvente, at vi i en periode løbende eksperimenterer med både form og indhold, så vi kan udvikle det magasin, der er optimalt til alle vores medlemmer. Vi holder dog stadig fast i, at Rampelyset skal have et tema i hver udgave, hvor vi vil belyse et emne fra forskellige vinkler. Denne gang handler det om **teater og integration**, som på mange måder er et aktuelt samfundsemne, der selvfølgelig også har betydning for amatør- og vækstlagsteater i hele Danmark. "Teater forener kunstnerisk aktivitet med menneskelig udvikling", hedder det i vores værdisætning, og netop det budskab, står meget tydeligt frem, når man for eksempel møder **Fajar Slou, skuespiller og syrisk flygtning, samt Tatjana Johnsson fra amatørscenen 7-kanten i Janderup**. De har begge arbejdet hårdt og passioneret for at opsætte et stykke om de syriske flygtningsrejse til Danmark, hvilket gjorde et dybt indtryk på det lokale publikum. Du kan komme tættere på dem begge her i magasinet på side 12, ligesom du også kan læse

om kulturbazaren "Velkomst og værtskab" på Langeland (side 20) samt improvisationsforestillingen "Verdens lykkeligste land" på Teater Momentum i Odense, der handler om flygtninge, kaffe latte og ungdom (side 24). I arbejdet med at undersøge og indsamle materiale til dette tema, er det blevet tydeligt for både mig og redaktionen, at den kunstneriske proces, som teatret tilbyder, samler mennesker og giver dem en fælles erfaring at tale ud fra. Den fælles kunstneriske oplevelse kan opløse nogle af vores forskelligheder samt åbne nye døre i kraft af den kropslige erfaring, som vi har sammen.

I DATS undersøger vi dette emne i en bredere kontekst, når vi d. 19. november 2016 inviterer til temakonference på Askov Højskole under navnet "Fortællinger kender ingen grænser." Omdrejningspunktet bliver teatrets fortælling samt teatrets evne til at skabe fællesskaber mellem mennesker på tværs af kulturer og tilhørsforhold. Du kan tilmelde dig på vores hjemmeside www.dats.dk.

Udenfor magasinets tema kan du i dette nummer blive klogere på den professionelle skuespiller **Trine Gadeberg**, der i et stort portræt (side 8) fortæller om sit arbejde med amatørteater, revyer, dansk julekalender samt showet Citysingler. Derudover vil jeg anbefale, at du tager et kig på vores billedserie fra DATS Teaterfestival (side 28) samt læser **Madeleine Friis' kommentar om publikumsfeedback, konsulent-samtaler og åbne diskussioner på teaterfestivaler** (side 30). God læselyst!

På vegne af redaktionen,
Lene Grønberg Poulsen, redaktør

KORT NYT

DATS SAMARBEJDER MED PERFORMING ARTS PLATFORM I AARHUS

Det aarhusianske vækstlagsteatermiljø råber i øjeblikket på hjælp. Efter lukningen af vækstlagsscenen Ambassaden er teatervækstlaget i Aarhus "hjemløse". Derfor er en gruppe unge mennesker nu gået sammen for at kæmpe for en fast base med mulighed for udvikling og sparring for de uafhængige teatergrupper. DATS har i den forbindelse indgået et samarbejde med Performing Arts Platform i byen, så vækstlaget også kan få lokal sparring af DATS' konsulenter. Hvor og hvornår: D. 5/10, 2/11, 16/11, 7/12 og 21/12 - alle dage kl. 16-18. Performing Arts Platform, Frederiks Allé 20B, 2, 8000 Aarhus C. Ønsker man at sikre sig en samtale, eller har man ikke mulighed for at komme forbi på de angivne dage og tidspunkter, er man velkommen til at skrive til Ane Kirk på ane@theplatform.dk og aftale et møde.

2 i 1 - DATS' TEATERFESTIVAL OG ÅRSMØDE BLIVER LAGT SAMMEN I 2017

DATS' Årsmøde og Teaterfestival bliver i 2017 slået sammen til én stor og festlig begivenhed. Det sker, når DATS Nordvestjysk Kreds er vært for begivenheden i maj 2017. Her kan I glæde jer til en spændende weekend med plads til både teater samt demokratisk medbestemmelse i forbindelse med DATS' generalforsamling.

KREATIV DAG FOR TEATERUNDERVISERE

DATS afholdt den første landsnetværks- og inspirationsdag for teater- og dramaundervisere lørdag d.10. september 2016 i Vildbjerg Sports- og Kulturcenter. Teater- og dramaundervisere fra alle former for foreninger, folkeskoler, teater- og kulturskoler, gymnasier, efterskoler osv. var med til at præge og begynde det netværk, som kan gøre det muligt at udvikle sig sammen med andre ligestillede. Teaterunderviser-netværksdagen vil fremover være et årligt tilbagevendende arrangement, den anden lørdag i september og vil blive afholdt i en anden by i 2017.

GRATIS STYKKE OM REFORMATIONEN

I 2017 er det 500 år siden, at Martin Luther slog sine 95 teser op på kirkedøren i Wittenberg, som blev et symbolsk startskud på reformationen. Nu har Sten Kaalø skrevet et stykke, hvor handlingen foregår dels i 1517 og dels i 2017. Stykket belyser reformationens betydning for det danske samfund, den danske kirke, dansk identitet og bevidsthed. Du kan finde det til gratis download på DATS' hjemmeside under manuskripter.

HERNING BLEV ÅRETS AMATØRKULTURKOMMUNE

DET BLEV HERNING KOMMUNE, DER VANDT DEN FORNEMME TITEL ÅRETS AMATØRKULTURKOMMUNE 2016. KÅRINGEN FANDT STED VED ET STORT AWARDSHOW PÅ KULTURMØDET MORS FREDAG D. 26. AUGUST.

AF LENE GRØNBORG POULSEN

Bobler, korsang og store smil. Det var nogle af ingredienserne, da Kulturminister Bertel Haarder kunne afsløre, at Herning kommune blev vinder af prisen Årets AmatørKulturKommune ved et awardshow på Kulturmødet Mors fredag, som DATS var vært for i samarbejde med AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd.

EN RESSOURCE I KOMMUNERNE

Med 130.000 foreningsorganiserede amatører spiller amatørkul-

turen en væsentlig faktor i forhold til at skabe fællesskab, kultur og identitet lokalt. For at det kan lade sig gøre, er samarbejdet med den lokale kommune essentielt, og det er blandt andet én af pointerne, som DATS og AKKS gerne vil sætte fokus på med prisen. Fra marts til maj 2016 kunne enkeltpersoner og foreninger indstille en kommune til prisen Årets AmatørKulturKommune. En jury bestående af Lisbet Lautrup fra DATS, samt Birgit Overgaard fra AKKS, har nu udvalgt de tre en-

deligt nominerede: Esbjerg kommune, Albertslund kommune og Herning kommune

GLAD VINDER FRA HERNING

Med otte personer i salen var Herning Kommune godt repræsenteret, da Kulturministeren fandt den store kuvert frem og afslørede vinderen på Kulturmødet. Og det var en glad Johs. Poulsen, (RV), formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Herning, der bagefter kunne holde diplom og blomster:

”Det er jo et skulderklap og en anerkendelse. Selvom det ikke er det, der driver værket i hverdagen, så er det skønt med en synlig tilkendegivelse og en nominering fra baglandet. Amatørkulturen trækker måske ikke altid de store overskrifter i medierne, men der er i vores kommune en stor substans og en kvalitet i de ting, der bliver lavet. Hos os har vi lavet en langsigtet strategisk indsats for området, og vi hjælper gerne med rammer, sparring og økonomi.”

I indstillingen af Herning kommune, som er indsendt af Kirsten Aastrup, teaterildsjæl og formand for Vildbjerg Amatør Teater, hed det blandt andet: ”Herning Kommune er en fantastisk kommune at skabe amatørteater i, og kommunen er aldrig længere end en telefonopringning væk. Kommunen lægger stor vægt på samarbejder på tværs mellem vidt forskellige foreninger, hvilket skaber en unik udvikling. Og endelig har man i Herning blik for fødekæden og samarbejder mellem

amatører og det professionelle.” Både Herning samt de to andre kommuner deltog også i det efterfølgende talkshow ”Hvor brænder du Danmark”. Her var skuespiller, sanger og komiker Trine Gadeberg vært, mens hun talte med forskellige gæster om vigtigheden af at have kulturelle ildsjæle i Danmark. Janni Popp, vækstlagsskuespillerinde, var først på scenen efterfulgt af Hella Joof, skuespiller og instruktør, samt Morten Messerschmidt, politiker DF.

PR-billede fra Herning Kommune.

AMATØRKULTUR PÅ MORS

DATS, AKKS og Forlaget DRAMA præsenterede et stort program på Kultur mødet 2016.

TORS DAG D. 25. AUGUST

KL. 15.30-17.30, KULTURSCENEN - M.C. HOLMS SKOLE:

TALENTUDVIKLING I SCENEKUNSTEN. Samtale om og indsigt i nye talent-udviklingstiltag inden for scenekunsten.

Moderator: Lene Grønborg Poulsen. Deltagere: Sune C. Abel, Teatertalent Mors. Turi Malmø, Esbjerg Kulturskole. Inge Dinesen, skuespiller. Gitte Bech Ballesheim, DATS. Mikkel Thorning, Kulturhusene Holbæk og Lauge Larsen, Morsø Kommune.

FREDAG D. 26. AUGUST

KL. 11.00-11.30, VÆRKET SAL 1:

ÅRETS AMATØRKULTURKOMMUNE. Vær med når vi ruller den røde løber ud og kårer Årets AmatørKulturKommune 2016.

Moderator: Clement Kjersgaard. Deltagere: Kulturminister Bertel Haarder (V), jury-medlemmer Lisbet Lautrup Knudsen og Birgit Overgaard.

FREDAG D. 26. AUGUST

KL. 11.45-13.15, BRØNDUM:

HVOR BRÆNDER DU DANMARK? Hvad kan de lokale ildsjæle? Og hvordan tænder vi dem bedst? Et talkshow med interviews og underholdende indslag.

Vært: Trine Gadeberg. Deltagere: Morten Messerschmidt (DF); Hella Joof, skuespiller og instruktør samt Janni Popp, vækstlagsskuespiller og ildsjæl.

FREDAG D. 26. AUGUST

KL. 15.15-16.30, VÆRKSTEDET:

NØDVENDIGHED ELLER FORNØJELSE? Cost-benefit analyser har bredt sig til vores fritidsliv, men kan man tænke sig, at det unyttige er nyttigt? Interaktiv debat med publikumsinddragelse.

Moderator: Elisabeth Jacobsen Groot, Teaterleder ved Teater Nordenfra og Else Mathiesen, forstander ved Vestjyllands højskole.

FREDAG D. 26. AUGUST,

MELLEM KL. 14.30 OG 17.30, FESTIVALPLADSEN:

POP-UP DRAMATIK. Oplev den nye danske dramatik sat i spil, når to skuespillere viser fire korte stykker a 10 minutters varighed på festivalpladsen. Arrangeret af Dramafronten i samarbejde med Forlaget DRAMA og Danske Dramatikere.

Fra højre DATS landsformand Pia Bredow, kulturminister Bertel Haarder, Johs. Poulsen, (RV), formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Herning Kommune og Villy Dall, formand for AKKS. Foto: Michael Amtoft.

**”JEG FLYTTEDE
HJEMMEFRA
SOM 16-ÅRIG
OG PASSEDE
BØRN,
SPILLEDE
TEATER,
TØRREDE
BRÆK OP
PÅ DEN
LOKALE BAR,
GJORDE RENT
HOS DE RIGE
OG LEVEDE
SÅDAN LIDT
FRA HÅNDEN
TIL MUNDEN.”**

PORTRÆT: DET HELE STARTEDE MED EN MINDRE ROLLE I HOLSTED REVYEN SAMT EN LYST TIL AT STÅ PÅ SCENEN. HUN ER KENDT FOR SIN MEDVIRKEN I ADSKILLIGE REVYER, SOM DEN CHARMERENDE ”PYT” I NISSENBANDEN SAMT SOM BAGKVINDEN TIL DET POPULÆRE SHOW CITY SINGLER, DER I 2017 INDTAGER LANDETS PROFESSIONELLE SCENER FOR FJERDE GANG. TRINE GADEBERG VAR VÆRT FOR DATS’ TALKSHOW ”HVOR BRÆNDER DU DANMARK” PÅ KULTURMØDET MORS, OG HER I ARTIKLEN FORTÆLLER HUN OM SIN EGEN BAGGRUND I AMATØRTEATERET.

AF LENE GRØNBORG POULSEN

”Har æ ik’ set dig før?” En ældre herre stopper Trine Gadeberg på gågaden i Esbjerg. Det er år 2000, og Trine Gadeberg har lige været med i det danske Melodi Grand Prix med sangen ”Lykkefugl”, hvor hun fik en flot femte plads. Hun er et lokalt kendt navn og har i mange år spillet hovedroller i blandt andet 7-Kantens store sommer-spil, mens også større revyer i hele landet har fået øjnene op for hende. Hun har derfor også en følelse af, at det hele peaker, da hun bliver genkendt på gaden i Esbjerg.

Nu kommer det, tænker hun. Han har set mig i Grand Prixet. Men den ældre herre fortsætter ufortrødent:

”Der er sådan noget genkendeligt ved dig. Det er sådan, når du taler, så vipper din næse. Hvor er det, jeg har set dig før? Nå, er det ikke dig, der står nede i pølsevognen?”

Humor og selvironi er ikke en mangelvare hos skuespiller Trine Gadeberg, der med varme og store armbevægelser fortæller om

hendes egen vej fra amatørteater til de professionelle skrå brædder. Den dag i Esbjerg fandt hun ud af, at bare fordi man har lavet en del teater og været med i det danske Grand Prix, så er man ikke nødvendigvis landskendt.

Og at Trine Gadeberg vælger at dele netop den historie siger måske også en del om den blonde og smilende vestjydes personlighed. Hun finder frem til det sjove i de fleste situationer, og hun har begge ben solidt plantet på jorden.

STARTEDE MED REVY

Trine Gadeberg er opvokset i Holsted. Hendes far var musiklærer, og hendes mor var kordegn og bedemand samt medvirkede i den årlige Holsted revy. Her var det præsten, der skrev en del af teksterne, men hendes forældre blev ved med at opfordre præsten og holdet bag revyen til at tage Trine med. Hun skulle dog blive 14 år, inden hun blev inviteret med ind i Holsted Revyen, hvor hun fik en mindre rolle.

”Jeg øvede i flere måneder og spillede i tre dage. Og jeg var vel så god til det, at jeg trak alles opmærksomhed. Egentlig skulle jeg bare stå og feje lidt i hjørnet med en kost, men jeg fik åbenbart gjort så meget ud af det, at det skabte opmærksomhed. Det er vist det, man i dag kalder *monkey business*,” griner hun. Og året efter fik hun da også en bærende rolle.

Studentereksamenen kom i hus, og derefter spillede hun teater hos blandt andre 7-Kanten i Janderup, mens hun arbejdede forskellige steder for at tjene til livet og vejen:

”Jeg flyttede hjemmefra som 16-årig og passede børn, spillede teater, tørrede bræk op på den lokale bar, gjorde rent hos de rige og levede sådan lidt fra hånden til munden. Og så blev jeg pædagogmedhjælper, hvor jeg blev hængende i lang tid. Lidt for længe, syntes min far.”

Trine Gadebergs far mente nemlig, at hun kunne komme ind på musikkonservatoriet, hvis blot hun mødte op og sang. Han ville endda vædde 100 kroner på det.

Det blev de nemmeste 100 kroner Trine Gadeberg nogensinde kom til at vinde, for hun mødte op til optagelsesprøven, sang og kom ind. Trine Gadeberg kunne dog hurtigt mærke, at det var teater, revy og kabaret, som hun egentligt brændte for, så efter et år droppede hun ud af konservatoriet. Hun var med i mange opsætninger som Den Glade Enke, The Sound of Music, *Les Misérables* og West Side Story, og hun fik også en lærereksamen i hus, som hun dog aldrig brugte.

"Jeg var på en måde blevet landskendt i Esbjerg og syv kilometer i omkreds. Alle vidste, hvem jeg var. Det var fantastisk. Og jeg troede selvfølgelig også, at det var sådan ude i hele verden. Det var det så ikke. Men en dag i 1996 blev jeg ringet op af en teaterdirektør fra Sønderborg, der hedder Leif Maibom. Han skældte mig ud, som jeg aldrig er blevet skældt ud før. For jeg havde været i TV Syd, hvor der havde været et portrætprogram af mig, og her havde jeg brugt én af hans tekster og lavet

en karakter på en gammel dame i fjernsynet. Og han skældte mig ud, for man må jo ikke bare tage andres tekster og vise dem i fjernsynet. Men så sluttede han af med at sige: 'Nu jeg har dig i røret, så vil jeg gerne engagere dig til årets Hurup revy'".

Herefter var vejen banet for flere store revysamarbejder, og Trine fik roller i Aarhus revyen, Rottfælden, Nykøbing Falster og mange andre steder. Hun husker tydeligt første gang, hun blev tilbudt

penge for at lave teater: "Det var i Hurup Revyen i 1996. Det var første gang, jeg fik penge for det. Og jeg sagde til Leif: 'Ej så mange penge, skal jeg da slet ikke have. Det' al for meje,'" griner hun.

NISSEPIGE OG CITYSINGLER

Siden blev Trine Gadeberg ringet op af Flemming Jensen. Han havde set hende i Sønderborg Revyen, og han havde en idé om, at hendes næse så ret nisseagtig

Trine Gadeberg - Live 2014. Pressefoto.

Kvikkissen Pyt. Pressefoto.

ud. Derfor opfordrede han hende til at gå til casting på "Nissernes Ø." Trine Gadeberg fik rollen som nissen Pyt, så hun i 2003 kunne dukke op på fjernsynsskærmene i hele landet, når julekalenderen "Nisserens Ø" blev vist i december.

"Efter at det er gået slag i slag i amatørsammenhænge, har jeg fået modet til at skabe selv. Så hvis ikke telefonen ringer, så skaber jeg noget selv. Det gjorde jeg for eksempel i 2009, hvor jeg var inde og se Ørkenens Sønner. Der sad jeg og tænkte, at det kan ikke være rigtigt, at det kun er fire mænd med en guitar, der skal have lov til at være frække og sjofle og bare sige en masse grimme ting. Det vil jeg også. Jeg har væ-

ret vant til i revysammenhænge at være den pæne og søde pige, der skulle komme ind fra højre og lægge op til de forskellige jokes. Nu ville jeg noget andet," forklarer hun.

Sammen med Sofie Lassen-Kahlke, Anne Louise Hassing, Vicki Berlin og senere Kaya Brüel skabte hun gruppen City Singler, der vel bedst kan beskrives som en blanding af Ørkenens Sønner og Sex And The City. Showet har været en stor publikumssucces, og i 2017 skal Trine Gadeberg ud med fjerde show i rækken. Denne gang bliver det i selskab med Kaya Brüel, Anne Sofie Espersen og Mette K. Madsen.

"Det hele startede på skrivebor-

det med en masse idéer. På den måde er det en fantastisk oplevelse, når vi nu kører rundt i hele landet, og der er lastbiler efter os med alle vores ting. Så har jeg det sådan 'WAUW – det havde jeg ikke forestillet mig, da jeg satte mig og skrev den første synopsis.'".

I dag skriver Trine Gadeberg klummer og revytekster, mens hun også har lavet en forestilling om Victor Borge i samarbejde med teatret Mungo Park.

"Jeg startede helt nedefra med at synge i Holsted Revyen, og jeg tror, at det har givet mig en tro på, at man selv kan skabe noget, hvis bare man tør," understreger hun.

I teatret kommer man tæt på hinanden. Opvarmning under projektet "På sporet af venskab". Foto: Marie Markvard Andersen.

TEMA: TEATER OG INTEGRATION

SCENEKUNSTEN KAN SKABE RUM FOR FORSTÅELSE

FAJAR SLOU ER FLYGTET FRA SYRIEN TIL DANMARK. HER HAR HAN, MED HJÆLP FRA 7-KANTEN I VARDE, OPSAT ET TEATERSTYKKE, DER HANDLER OM KRIGENS GRU OG BRISTEDE DRØMME. MEN MIDT I ALT DET MØRKE, ER DER OGSÅ ET SPIRENDE HÅB OM EN FÆLLES FORSTÅELSE OG EN NY START I DANMARK.

AF LENE GRØNBORG POULSEN

Situation fra forestillingen "Bridge over Troubled Water". Foto: ?

I 7-kanten – Den Vestjyske Amatørscene i Janderup, lidt udenfor Varde, har 25-årige Fajar Slou lige været til kostumeprøve. For et år siden kom han til Danmark fra Syrien, hvor han arbejdede som skuespiller. I dag er hans tilværelse vendt på hovedet, og det har været en lang mental og fysisk rejse fra hjemmet i Damaskus, Syriens hovedstad, til vadehavsområdet i det sydligste Danmark tæt på Varde. Fajar har rejst gennem Syrien, Tyrkiet, Østrig og Tyskland, inden han endte i den danske Sandholmlejr. Her måtte han tage en dyb indånding og spørge sig selv, hvordan han nu skulle finde en mening med livet i et koldere land, hvor han ikke forstod sproget.

DRAMA OM MENNESKER

I 7-Kantens lune stue med kaffe i kopperne fortæller Fajar om det stykke, han selv har udviklet, og som snart har premiere i Varde. Øjnene er levende og hænderne bevæger sig i luften, mens han taler. Fajar holder ofte en pause og griner. Han leder efter ordene. Dansk er stadig et udfordrende sprog, som han efterhånden har fået et godt greb om. På hans højre side sidder Tatjana Johnsson, PR & Sponsorchef i 7-Kanten. Hun har sammen med Fajar arbejdet på at gøre stykket til virkelighed, og den proces har været både hård, sjov og meget givende. "Det har taget tid at lære at forstå hinanden, når man ikke har nogen tolk. Men vi er gode til det, og vi prøver os frem," forklarer hun.

"Google Translate er blevet min bedste ven," tilføjer Fajar grinende.

Han har selv skrevet og instrueret stykket "Bridge over troubled water", der handler om drengen Oma og hans drømme om en bedre verden. Stykket opføres af syriske flygtninge bosat i Varde kommune, og der medvirker desuden en dansklærer fra sprogskolen samt en kvinde fra Brasilien. Om Omas drømme kvæles langsomt i den virkelighed, han lever i af død og terror, og på den måde er der flere paralleller til Fajars eget liv, hvor han tidligere har

siddet i et syrisk fængsel, inden han flygtede fra landet. I begyndelsen af stykket drømmer Omar, at det er hans eget syriske land, der er målet for flygtningestrømmen. At det er ham, der må stå med udbredte arme og byde velkommen i et fredeligt land til alle de europæere, der flygter fra en union i opløsning. Det er et skarpt tankeeksperiment, og var 2. Verdenskrig endt anderledes, kunne det måske have været situationen i dag. Senere i stykket nærmer virkeligheden sig, og stykket tager en mere dystre og alvorlig drejning. Det er tydeligt, at den 25-årige Fajar har meget på hjerte:

"Jeg ville gerne lave det her stykke, fordi jeg vil fortælle om, hvorfor vi er kommet til Danmark. Jeg oplever, at mange mennesker sætter lighedstegn mellem muslimer og terrororganisationen Isis. Sådan er det ikke. Bare fordi man har skæg eller sort hår, så betyder det ikke, at man er terrorist," understreger han.

På den måde handler stykket måske især om at nedbryde fordomme, spørger jeg. Men der kommer Fajar til kort. Det ord kender han endnu ikke, og Tatjana må hjælpe med en forklaring: "Vi har snakket om, at stykket handler om, at når jeg for eksempel kigger på Fajar, så skal jeg se Fajar. Jeg skal ikke se en flygtning, en syrer, en mørk eller noget farligt. Vi skal møde hinanden som mennesker," understreger hun.

ET SAMARBEJDE TAGER FORM

Fajar har oprindeligt selv taget kontakt til 7-Kanten, fordi han gerne ville arbejde med teater. I hjemlandet har han en femårig uddannelse i teater fra universitetet i Damaskus bag sig, og i Danmark drømmer han om at kunne leve af arbejdet med teater og film. Og netop jobmuligheder i fremtiden fylder meget hos den unge syrer. Når han fortæller om livet i Danmark, dvæler han ofte ved en frustration over, at han endnu ikke kan få et arbejde, og at han heller ikke magter sproget til perfektion endnu. I de

sidste tre måneder har Fajar været i en sprogpraktik i 7-Kanten, hvor han har hjulpet til med sceneopbygning og lært foreningen at kende indefra.

Selve stykket, der har fået navnet "Bridge over troubled water", har været undervejs siden februar, hvor Fajar første gang fik idéen til at stable en forestilling på benene. Det praktiske samarbejde mellem Tatjana og Fajar har på flere måder været udfordrende, fordi de ikke talte samme sprog. I starten måtte de bruge frivillige tolke, så Fajar kunne forklare hvilken type forestilling, han gerne ville arbejde på.

"Sproget har helt sikkert været vores største udfordring. Vi kan hurtigt blive enige om de store linjer og om værdier. Men det lavpraktiske kan hurtigt blive problematisk. Hvordan forklarer man lige, at de kun kan bruge et øvelokale gratis i to dage om ugen, at der er en tyverialarm, eller at de skal have en nøgle for at komme ind, når man ikke taler samme ind, når man ikke taler samme sprog? Det har været rigtig svært, men vi gør vores bedste," understreger Tatjana.

Fajar lyser op, når han taler om sit arbejde med teater. Det giver ham noget, som han har svært ved at sætte ord på. Men han sover bedre, og han tænker mindre på de oplevelser, han har haft i forbindelse med den syriske krig, når hovedet er fyldt op af kreative tanker om scenografi, dramaturgi og kostumer. Spørger man ham direkte, hvad det giver ham at lave teater, svarer han kort: "Jeg bliver glad af det."

UDFORINGER I HVERDAGEN

At samarbejdet har været frugtbar for alle, er Tatjana ikke i tvivl om. Selv har hun lagt mange frivillige timer i projektet for at få forestillingen til at lykkes, og hun gør det, fordi hun synes, det er sjovt, spændende og vigtigt at bidrage til.

Som lokalt teater mener hun også, at 7-Kanten har fået noget ud af projektet:

"Jeg tror, at vi på den lange bane kan få nogle dygtige teknikere blandt de her unge syriske dren-

ge. Og så tror jeg også, at det giver en god synlighed for os som teater. Vi viser en mangfoldighed og åbenhed, når vi byder alle med i foreningen. Den frivillighed er også indbegrebet af det at være dansk," funderer hun.

Men historien om Fajar og Tatjana er ikke kun en solstrålehistorie, om et samarbejde der har kørt på skinner. Det er også en historie om et møde mellem to mennesker, der hver dag arbejder for at samarbejdet skal lykkes og blive bedre.

Fajar og Tatjana havde først talt om, at Fajar måske kunne starte som føl på et af børneholdene, så han kunne få et indblik i foreningens arbejde med unge og måske selv blive underviser en dag. Desværre kunne det ønske ikke opfyldes, da det kræver en børneattest, hvilket flygtninge, som lige er kommet til landet, af gode grunde ikke har mulighed for at indhente ved de danske myndigheder. (Red. En børneattest er et officielt dansk dokument, der beviser, at man ikke er dømt for overgreb på børn og unge). At Fajar ikke kunne arbejde med børn og unge på scenen for nu, var bestemt ikke den sjoveste besked at skulle give videre, forklarer Tatjana.

"Hvis jeg skulle gøre det igen, så ville jeg gøre det meget enkelt. Jeg ville gerne havde haft en tolk, for så havde processen været meget lettere. Fajar og mig kunne bare godt lide hinanden, og vi gik godt i spænd. Jeg kan godt lide, at han bare kom ud til 7-Kanten med nogle ambitioner om at få ting til at ske, så det ikke var mig, der skulle løbe rundt og finde en flygtning, der ville lave teater," griner hun.

"Fajar er både passioneret og begejstret, og det smitter."

RÅD TIL ANDRE TEATRE

Skal Tatjana give et råd til andre teatre, som ønsker at lave lignende projekter, så er det første råd, at lægge penge til side til en tolk. Men derudover er der også andre overvejelser, som kan være vigtige i forhold til teater og integration:

"Hvis man kommer til Danmark

FORESTILLINGEN UD I LANDET

- Forestillingen "Bridge over troubled water" spiller til Europas Største Velkomstfest For Flygtninge lørdag d. 10. september 2016 i Forum, København.
- Fajar Slou og resten af holdet bag "Bridge over troubled water" vil gerne ud og spille forestillingen i resten af landet. Har du lyst til at få besøg af dem?
- Stykket er gratis at få ud, men der skal betales transportudgifter for skuespillerne, og du/I skal stå for lys, lyd, lokale og PR. Er du interesseret, er du velkommen til at skrive til Tatjana Johnsson på tatjana@7-kanten.dk, så formidler hun kontakten videre.

og ikke kender til foreninger, så skal man lære det. Alt det her med, at man skal være medlem af en forening og betale kontingent for at få lov til at låne et lokale eller drikke en kop kaffe. Det giver ikke altid mening for andre end os selv. Man er simpelthen nødt til indgående at forklare, hvad man kan, og hvad man ikke kan på den enkelte scene. Der er muligheder og begrænsninger i forhold til, hvordan man gør tingene i Danmark," forklarer hun og fortsætter:

"Man må gerne stille krav. Jeg har ikke den der angst for muslimer, som Fajar nogen gange føler, at han oplever enkelte steder i Danmark. Jeg har boet i Singapore og USA, og jeg har arbejdet med masser af muslimer. Så jeg har ikke den der angst for at gøre noget forkert, som andre måske kan have. Nogle danskere kan måske helt lade være med at

søge kontakt, fordi de ikke helt ved, hvordan man skal spørge." Fajar nikker. For ham er mange ting ikke nødvendigvis logiske, og i Syrien er der andre regler for lån af lokaler til øvning, foreningsdannelse, arbejde og samarbejdet med det offentlige. Han kigger på Tatjana og forklarer, at han er glad for at have haft hende med på sidelinjen som tolk. Både sprogligt – men måske lige så meget kulturelt.

"Det er jo en del af vores folkeoplysning. Og det er virkelig vigtigt, at man forstår den del af Danmark. Hvis det stod til mig, og vi havde råd til det, så skulle alle flygtninge sendes på dansk højskole, når de havde lært dansk. Så ville de forstå, hvad det handler om at være dansk. Men for danskerne handler det også om, at vi skal vide, hvordan vi er danske, så vi kan fortælle det videre," afslutter Tatjana.

NÅR TEATER BEVÆGER

LØRDAG D. 13 AUGUST SPILLEDE STYKKET "BRIDGE OVER TROUBLED WATER" I SMEDEVÆRKET I VARDE FOR 450 PUBLIKUMMER. DER VAR STILLE I SALEN, DA EN FAR BAR SIT DØDE BARN UD PÅ SCENEN, OG KRIGENS GRU PLUDSELIG FIK ET MENNESKELIGT ANSIGT HELT TÆT PÅ. VI HAR HER SAMLET TRE PUBLIKUMSKOMMENTARER PÅ FORESTILLINGEN:

GERDA BALLEBY, FOLKEPENSIONIST, FRIVILLIG HOS 7-KANTEN:

"Jeg havde en meget rørende personlig oplevelse: På min ene side sad en syrisk kvinde, der græd meget. Inde ved væggen stod en syrisk pige på ca. 11 år, og tårerne løb ned ad hendes kinder. Da jeg gik forbi hende for at komme ud, gav jeg hendes arm et lille klem og et smil. Hun faldt mig om halsen og krammede mig. Sådan stod vi lidt. Jeg spurgte hende, om hun snakkede dansk. Ja, jeg har boet i Danmark i ni måneder, sagde hun på fejlfrit dansk. Jeg roste hende selvfølgelig, og hun gav mig igen et stort kram. Jeg kunne næsten ikke forlade hende. Vi skiltes med et smil. Tak for en dejlig eftermiddag."

JONNA JUL GUDMUNDSEN, FORMAND FOR BUPL SYDJYLLAND:

"Du skal dø, fordi du er et menneske." "Jeg har dræbt mit barn." I Syrien har jeg lært, at hvis mennesker er i nød og har brug for hjælp, så åbner vi døren for dem,

hvorfor er der ingen der åbner døren for mig?"

Jeg har lige overværet det mest intense teaterstykke nogensinde. Fajar Slou er flygtning fra Syrien og har været i Danmark i knap et år. Fajar er skuespiller fra Syrien og har heldigvis i samarbejde med 7-kanten fået mulighed for at sætte et teaterstykke op her i Varde. Stykket handler om den grufulde færd de syriske flygtninge, har været igennem. Meget af teksten foregik på arabisk, men udtryk, følelser og kropssprog var rigeligt til at mærke den umenneskelige smerte flere af flygtningene bærer rundt på.

Når en far kommer ind på scenen med sit døde barn og siger: 'Jeg har dræbt mit barn'. Barnet druknede undervejs på rejsen ved faderens forsøg på netop at redde familien, så skar det dybt i hjertet på os alle. Det blev yderligere forstærket af at flere af de syriske kvinder og mænd grædende forlod tilskuerpladserne. Det var barskt.

Fajar og Tatjana Schantz Johns-

son - tak for en helt utrolig intens teaterforestilling - den skal ses af hele Danmark. Hvor er det bare vigtigt at huske på, hvor trygt og godt vi har det i Danmark."

JETTE LINDGAARD, LEKTOR VED UC SYD I ESBJERG:

"Har lige været inde og se syriske flygtninge opføre: 'Bridge over troubled water'. Hold da op... - når teater bevæger. Jeg er lige nu i tvivl om, om jeg er mest rørt over det, der kom fra scenen, reaktionerne fra salen på det oplevede eller den etniske palet af sammensætningen af et bevæget publikum. Der er mange tanker om de kæmpe udfordringer og muligheder, som vi alle som borgere er en del af. TAK til 7-kanten for at binde an med et så spændende, anderledes og berigende projekt. Respekt! Jeg er så stolt af, at være medlem af foreningen, og jeg ønsker forestilling og projekt det bedste herfra. Også en særligt tak til Tatjana Schantz Johnsson - du er dæleme sej!"

FOLKEOPLYSNING FOR FLYGTNINGE

DATS ER SAMMEN MED EN LANG RÆKKE AF ANDRE FOLKEOPLYSENDE FORENINGER EN DEL AF INITIATIVET "FOLKEOPLYSNING FOR FLYGTNINGE" HOS DFS - DANSK FOLKEOPLYSNINGS SAMRÅD.

"Folkeoplysning for Flygtninge":

- Fortæller om alle de aktiviteter folkeoplysende skoler og foreninger har, som involverer flygtninge eller gør os alle klogere på flygtningesituationen. Det sker på hjemmesiden www.folkeoplysningforflygtninge.dk og på Facebook. Det sker i den offentlige debat på blogs, i aviser og andre relevante offentlige medier og på møder, i medlemsblade, nyhedsbreve og andre interne medier hos de folkeoplysende aktører.
- Inspirerer til at aktiviteterne breder sig blandt de folkeoplysende skoler og foreninger ved at dele ideer i et katalog over aktiviteter, med inspirerende eksempler, gennem fælles møder mellem de landsdækkende organisationer og regionale møder for lokale aktører, og ved at sætte en fælles målsætning for de lokale folkeoplysende aktiviteter for flygtninge.

DIN VERDEN - VORES VERDEN - MED PLADS TIL ALLE

Scene fra "Vores verden", hvor skuespil og projektioner blander sig skaber en visuel og ekspressiv helhed. Foto: Peter Rafn Dahm

I TYSKLAND ER AMATØRTEATRET MEGET ENGAGERET I DEN AKTUELLE FLYGTNINGESITUATION I EUROPA, OG MAN UDTALER SIG MEGET KLART OM AMATØRTEATRETS ANSVAR SOM EN HUMAN OG MEDMENNESKELIG "FOLKELIG STEMME" I MENINGS- DANNELSEN. OG MAN LADER DET IKKE BLIVE VED ORDENE. I PRAKSIS ENGAGERER MAN SIG OGSÅ I MODTAGELSEN OG INTEGRATIONEN AF ASYLANSØGERE, HVILKET TEATERFORESTILLINGEN "DEINE WELT" ER ET GODT EKSEMPEL PÅ.

AF PETER RAFN DAHM

DATS' formand Pia Bredow og jeg selv besøgte i juni Theatertage Europäischer Kulturen i Paderborn. Festivalens udtrykte mål er at modvirke nationalisme, og det kommer tydeligt til udtryk i festivalkatalogets forord:

"I tider hvor højreorienterede, nationalistiske strømninger er i vækst, er Teaterdagene et vigtigt fyrtårn, der eksemplificerer amatørteatrets markante betydning...fordi...Teaterdagene demonstrerer, at amatørteater i alle dets former letter kontakten mellem europæisk ungdom...styrker accept og tolerance som modpoler til nationalisme og fundamentalisme, og derved værner om fred og solidaritet i Europa"

Teaterforestillingen "Deine Welt" er en fin demonstration af amatørteatret som "scene" for oplevelsen og udlevelsen af netop accept og tolerance. Gruppen, "German Stage Service" fra Marburg skriver selv om deres forestilling:

"Lad os skride. Jeg bliver nødt til at komme væk. Ellers skal jeg tilslutte mig (hæren). Og jeg ønsker ikke at kæmpe, jeg ønsker ikke at dræbe. Derfor må jeg væk"

"Med udgangspunkt i observationer fra hverdagen, drømme og erindringer, begynder 6 unge mandlige flygtninge og 4 unge tyske kvinder en rejse mellem fortid og nutid. "Din verden" er opbygget af forskellige elementer: Bevægelse, musik, lyde, billeder og tanker. Forestillingen er et "blend" af dette materiale, der

alt sammen stammer fra de unge selv og i processen er blevet fokuseret og arrangeret af forestillingens instruktører. I processen var det vigtigt, at de der havde oplevet flugt på egen krop, ikke skulle berette om det. Og alligevel blussede præcist det tema massivt op, så det kunne simpelthen ikke ignoreres totalt. Hurtigt dukkede den ide op, at pigerne skulle forestille sig at flygte fra et diktatorisk styret Tyskland til et liberalt og demokratisk Eritrea. Vha det greb kunne drengene optræde som eksperter uden at skulle udstille deres personlige traumer overfor et sensationslystent publikum"

"I "Din verden" er de unge værter, der opmuntrer publikum til at spise og tale sammen, efter at de unge har berettet om deres erindringer og de vigtige begivenheder i deres liv. Vi skaber et rum i tiden, der inviterer dig som publikum til at møde hver af de unge: De stiller sig til rådighed. Modtag invitationen"

Og det gjorde publikum faktisk. Efter klapsalverne, strømmede folk op på scenen og fyldte den til bristepunktet. Alle blev budt en tallerken med den mad, som de unge spillere startede forestillingen med at forberede. Og alle delte måltidet og oplevelserne med hinanden.

Dette sidste var nok "Min verdens" største styrke og kvalitet: At den udfordrede afstande, forskelle, grænser, og bragte folk sammen.

IMPERIET HAR OGSÅ SOLDATER FRA TINGBJERG

INTERVIEW MED RENÉ BOKJÆR, GENERALSEKRETÆR I BIFROST, LANDSFORENINGEN FOR KREATIV UDVIKLING AF BØRN OG UNGE DERUDOVER ER HAN NÆSTFORMAND I ROLLESPILSFABRIKKEN, DER LAVER INTEGRATIONSPROJEKTER I TINGBJERGOMRÅDET I KØBENHAVN. OG DET ER NETOP INTEGRATIONSPROJEKTER VI HAR BEDT RENÉ FORTÆLLE OM.

AF PETER RAFN DAHM

Vores store projekt i Tingbjerg hedder Imperiet og er skabt i et samarbejde med Socialforvaltningen i Københavns Kommune og deres gademedarbejder Frederik Nylev.

Det handler om at få grupper af unge fra problemmiljøer, som Tingbjerg jo er, trukket ud af miljøet. Få dem til at lege i en anden kontekst, så de får andre og nye interesser. Giv dem lejlighed til at mødes og snakke med hinanden og med andre unge udenfor omgangskredsen og de vante rammer.

Vi tør godt kalde projektet en succes. Deltagerantallet har været fint, og der er god støtte fra lokalmiljøet. Ikke mindst de lokale institutioner, som bakker op om at få de unge afsted på vores ture. Talmæssigt har vi haft mellem 10 og 35 deltagere til arrangementerne. Nå ja, undtagen da vi kom til at lave et arrangement under Eid (højtiden der afslutter den muslimske fastemåned, Ramadanen), da havde vi kun én. Men så lærte vi det.

Som med alle andre frivillige og fritidsaktiviteter, tager de unge med, fordi de gerne vil prøve noget nyt eller bare komme afsted med vennerne. Hvilket jo er helt fint i vores rollespilssammenhæng, hvor man snildt kan spille eller lege i sin egen gruppe.

EN MULIGHED FOR AT KOMME UD AF DE VANTE RAMMER
Nogen deltager kun, når vi laver arrangementer for de helt store grupper, hvor man kan møde "sine egne". Andre engagerer sig mere og vil gerne deltage "bredt" og udenfor egne grupperinger. Dé unge kan komme til at fungere som fremtidige rollemodeller. Dé der tør "bryde ud" og gå andre veje. Nogen vil altså bare snuse og andre bliver fanget af det og vil gerne lege mere med.

Set fra systemets side, går det rigtig godt, kan vi forstå på responsen, der primært kommer fra Frederik, kommunens gademedarbejder. Når han spotter unge, der har eller er på vej ud i problemer, bruger han os og Imperiet som mulighed for at få de unge ud og opleve noget andet. Se andre muligheder og få nye interesser. Med vores projekt, behøver han ikke arrangere "private" ture med de unge. Han kan bruge Rollespilsfabrikken og Imperiet som et "officielt" foreningstilbud, der er åbent for alle. Og hvor man har

gode chancer for at møde mange nye mennesker fra mange forskellige miljøer.

ROLLESPILLET SOM "INTEGRATIONSMODEL"
Spænder vi buen stramt, vil jeg hævde at rollespil er et rigtig stærkt og effektivt redskab, når det handler om at nå ud til og integrere truede, marginaliserede grupper af unge.

Rollespillet får de unge ud af deres miljø. I dette tilfælde, og nu bruger jeg et groft udtryk, fra ghettoen i Tingbjerg området og ud til et skovområde i Holte, som er langt væk fra al beton og forstadsråhed. Her er alle standardrammer og -referencer væk.

I rollespillet er alting nyt og anderledes. Det appellerer til nysgerrighed, til at snuse til alt muligt, til at skabe sig nye perspektiver, finde nye vinkler på verden.

I rollespillet leger man at være en anden. Det giver et alibi for at lægge facaderne hjemmefra, og gemme eller glemme problemerne derhjemme. Når vi er ude, leger vi bare, og kan lege at være lige hvem vi vil.

Gennem rollespillet kan vi lære de unge, drenge som piger, nogle andre værdier: Er man f.eks. soldat i Imperiet handler det om disciplin, loyalitet og fællesskab blandt soldaterne. Også selvom du aldrig har mødt de andre før, og de slet ikke er en del af dit daglige fællesskab.

René Bokjær, generalsekretær i Bifrost og næstformand i Rollespilsfabrikken viser "værditrekanten": Billedet på rollespillets værdigrundlag – Det kreative individ, Det forpligtende menneske, Det reflekterende menneske.
Foto: Peter Rafn Dahm

Der er også den grundregel, at man skal opføre sig "høvisk" overfor hinanden. Altså snakke pænt til fremmede, for alle er borgere i Imperiet. Om man er Ork eller Elver, er man en del af Imperiet og skal behandles ordentligt. Man "banker" kun ballademagere, der bryder spillereglerne.

TREKANTSMODELLEN – FRA INDIVID TIL FÆLLESSKAB

Løfter vi det op på et organisatorisk og værdibåret niveau, arbejder vi i rollespilmiljøet med en trekantsmodel: Det kreative individ. Det reflekterende menneske. Og det forpligtende fællesskab. Det handler i høj grad om at udvikle både den enkelte og fælles-

skabet. Gennem leg, identifikation, aktiv tilegnelse af færdigheder og kompetencer, oplevelsen af fælles styrker og muligheder osv.

Du kommer ind i en hær og skal ud og lege. Her skal du opfinde, hvem du er og være kreativ. Du skal på workshop og lære at lave redskaber og våben. Og uden gruppen, fællesskabet, er der ingen leg. Bliver du bare hjemme og svigter du gruppen, taber I. Bygger du ikke de våben I har aftalt, taber I osv.

Og selv om alt foregår i fantasiuniverser, lærer man meget om forskellighed (som den også er i virkelighedens verden). Når

Imperiet møder f.eks. Vikingerne, oplever vi deres helt andre måder at forvalte hierarki, demokrati og krig på. Det skaber nysgerrighed om, hvordan andre mennesker gør. Skaber refleksion omkring, og forståelse for det "anderledes". Det bliver nemmere at sætte sig i den andens, de andres sted. Man kan forestille sig at være dem. Måske får man lyst til at prøve at være dem. At lege at være dem i et nyt rollespil.

Eller alternativt bare bruge sit nye kendskab til dem, de andre, til at bygge bedre våben og lægge bedre strategi, så man kan lettere kan banke dem næste gang man møder dem i et rollespilsslag.
www.rollespilsfabrikken.dk

VÆRDIGRUNDLAG FOR BIFROST

– LANDSFORENINGEN FOR KREATIV UDVIKLING AF BØRN OG UNGE

- Bifrosts værdier vokser frem af interaktive udtryksformer, der udvider horisonter og skaber forståelse og fællesskab på tværs af kulturelle skel. Dermed bliver interaktivitet hjørnesteinen i vores fælles aktiviteter.
- Den grundlæggende idé er, at fortællinger, leg og kunst, som opstår i samspillet mellem mennesker, styrker kreativitet, indlevelse og forståelse.
- I Bifrost tror vi på, at denne proces udvikler børn og unge til hele, kreative og sociale individer med engagement i deres medmennesker, verden og samfundet omkring dem.

Det kommer fra hjertet og det går lige i hjertet, når drengene fra Asylskolen synger deres hjemlands sange.
Foto: Peter Rafn Dahm

DET HAR VÆRET DEN BEDSTE DAG I MIT LIV

SÅ MEGET KAN DET BETYDE FOR EN UNG ASYLDRÆNG AT MØDE DANSKE JÆVNALDRÆNDE OG TALE, SYNGE, DANSE OG SPISE SAMMEN MED DEM ÉN ENKELT DAG.

AF PETER RAFN DAHM

Torsdag den 28. maj ankommer en busfuld 1G'ere fra Svendborg Gymnasium til Asylskolen i Langeland i strålende solskin.

Ude i skolegården bliver de danske gymnasieelever modtaget af Asylskolens Guldklasse, der har forberedt og inviteret til Kulturbazar med temaet "Velkomst og værtskab".

Og der bliver budt velkommen men maner. Som det er fast tradition på Asylskolen, giver alle hånd til hinanden og præsenterer sig.

Derefter går turen ind i en festpyntet gymnastiksal. Her hænger håndmalede flag fra alle asyldrengenes hjemlande samt et Dannebrog på hæderspladsen. Der er også velkomsthilsner på mange sprog og ny udsprungne bølgegrene.

DANSK MORGENSANG OG INTERNATIONAL FOLKEDANS

Alle sætter sig i rundkreds og synger morgensang – "Joanna" - akkompagneret af Uta Motz på violin og Anders Allentoft på guitar. Uta og Anders har i løbet af de sidste 2 uger forberedt Kulturbazaren sammen med Guldklassen.

Efter morgensangen bliver der kaldt til fællesdans. Alle de unge og deres lærere finder sammen i en stor kæde og instrueres i en "kulturmixet" folkedans – lidt makedonsk, lidt kurdisk og lidt dansk. Dansen starter stille op. Men hurtigt bliver det mere løssluppet, da asyldrengene inviterer de danske gæster ind til fri dans med flagrende tørklæder i midten af cirklen.

Nu er der løst op for al "begynder-generthed" og nu skal der hilses for alvor – Velkomsttemaet skal foldes ud i en masse kulturelle varianter.

FØLELSERNES SPROG TRODSE ALLE GRÆNSER

Asyldrengene demonstrerer på skift, hvordan man hilser på hin-

anden dér hvor dé kommer fra. Og så inviteres gæsterne ind på scenen til "hilse-lynkursus". Da mange af hilseformerne er noget mere fysiske og tætte end det danske håndtryk, skal der overskrides grænser på mere end én måde. Men hilseritualerne skaber helt naturlig nærkontakt og udløser mange grin.

Mest bliver der dog grinet, når asyldrengene demonstrerer hilseformer mellem piger og kvinder. Og inviterer gymnasiepigerne op til "kvindelig hilseinstruktion".

Småforpustede og godt gennemgrinede sætter alle sig ned igen, for nu skal der lyttes: På skift indtager asyldrengene scenen og synger sange hjemme fra. Ofte om de store følelser i livet – kærligheden til hjemstavnen, til forældre og familie, til den elskede eller til alle medmennesker. Det er smukt og gribende. Og gæsterne lytter musestille og henførte. Her er ingen sprogbarrierer. Følelsernes sprog kender ikke grænser, når tonerne strømmer og kroppene taler.

Med sangene er scenen sat for bazarens næste kapitel. I blandede grupper formulerer de unge deres ønsker og drømme for fremtiden, og oversætter dem til hinandens sprog og til billeder.

MELLEMØSTLIG FROKOST OG DISCO

Nu er alle sultne og det er tid til frokost. Der serveres mad med mellemøstlig inspiration, men også de danske gæster synes den er lækker, og der spises op, rub og stub.

Et par af asyldrengene finder noget musik på nettet og skruer op for lyden. Og trods fyldte maver udvikler der sig spontant et "Middle East Disco". I løbet af ingen tid er klasseværelset fyldt af dansende unge, danskere og asylanter mellem hinanden. Der er knald på, og dansen breder sig til flere klasseværelser. Det oplever man vist sjældent på en (kerne)dansk skole.

INTERVIEWS PÅ TVÆRS AF SPROGBARRIERER

I sidste afdeling af bazaren, er det de danske gæster, der tager initiativet: Gymnasieeleverne har forberedt en række spørgsmål om, hvordan det opleves at komme til Danmark som asylansøger. Og hvad man som ung dansker kan gøre for at få unge asylansøgere til at føle sig velkomne og lette deres integration i lokalsamfundet. Spørgsmålene er led i et matematisk-samfundsfagligt innovationsprojekt, hvor gymnasieklassen har valgt at arbejde med emnet integration.

Frem til nu har sproget ikke været noget stor udfordring. Hilsner, sange og danse er en åben og smidig måde at møde hinanden på, på kryds og tværs af kulturer. Nu bliver det sværere. Det er krævende at gennemføre interviews, når man taler forskellige sprog. Men der arbejdes seriøst og intenst med flittig brug af diverse oversættelsesprogrammer på computere og mobiltelefoner.

Så er tiden gået. Bussen ankommer lige om lidt. Der er lige tid til at stille op til fællesfoto og at synge "Joanna" som farvelsang.

FARVEL OG PÅ GENSYN

Alle skynder sig ud til bussen. Flere af asyldrengene er så begejstrede, at de løber med op i bussen for at sige farvel til de nye, danske venner. Andre af drengene laver akrobatik og menneskepyramide. Alle vinker og råber farvel og på gensyn.

Da bussen er kørt udbryder Aziz fra Afghanistan "Det har været den bedste dag i mit liv. At møde så mange søde mennesker".

Tænk at et enkelt besøg kan betyde så meget.

Og om en uge går turen til Svendborg Gymnasium, hvor Guldklassen skal på genvisit hos 1. G'erne og se resultatet af deres innovationsprojekt. Der er meget at glæde sig til.

INNOVATION, INTEGRATION OG RUNDBOLD

ONSDAG DEN 4. MAJ ER GULDKLASSEN FRA ASYLSKOLEN I LONGELSE INVITERET TIL SVENDBORG GYMNASIUM – FOR AT GENBESØGE 1 G PÅ DERES HJEMMEBANE. FOR EN UGE SIDEN VAR 1G'ERNE INVITERET TIL KULTURBAZAR PÅ ASYLSKOLEN. HER GENNEMFØRTE DE OGSÅ EN RÆKKE INTERVIEWS MED GULDKLASSEN, SOM OPTAKT TIL ET TVÆRFAGLIGT MATEMATISK-SAMFUNDSFAGLIGT INNOVATIONSPROJEKT OM INTEGRATION.

AF PETER RAFN DAHM

Nu er tiden kommet til at præsentere de innovationsprojekter, 1. G klassen har udviklet i løbet af ugen – for målgruppen, de unge asylanter fra Asylskolen.

Guldklassen bliver modtaget ved hovedindgangen til SG, hvor alle hilser på hinanden. Herefter går turen til klasseværelset, hvor dagens program bliver præsenteret.

Første punkt på programmet er rundvisning på gymnasiet. Det bliver hurtigt klart, at de under-

visnings- faciliteter danske unge tager som en selvfølge, opleves som en vild luksus af asyl drenge: "Wau, sådan noget findes slet ikke i hele Afghanistan", lyder det da vi kigger ind i science-laboratorierne.

FERNISERING OG FROKOST

Derefter er der "fernisering" på innovationsprojekterne. De enkelte projektgrupper har udarbejdet flotte og meget visuelle plancher i stort format, der kom-

munikerer effektivt på tværs af sprogforskelle og kulturer. Alle projekter fokuserer på tilbud og aktiviteter, der kan fremme kontakten mellem unge asylanter og danskere og dermed også integrationen i lokalsamfundet. Guldklassen går fra projekt til projekt i små grupper. Og det er mærkbart, hvor meget det betyder for dem at være "hovedpersoner". At danske jævnaldrende har investeret ideer og ressourcer i projekter, der sætter fokus på dem og deres situation.

Ovenpå ferniseringen er der frokostbuffet. Alle gymnasieelever har bidraget med brød, boller, tærter, kødboller, salater, frugt, grønt og kager, så bordene bugner. Og der er taget behørigt kulturelle hensyn, så alle trykt kan spise alt. Og det gør alle da også. Overalt ser man fyldte tallerkner, der dog hurtigt tømmes, mens snakken går henover bordene. Mad er en god ting at mødes omkring. For mad er jo også kultur og kommunikation.

ASYLDRENDE ER DE RENE "RUNDBOLDHAJER"
Med fyldte maver begiver alle sig ud på boldbanerne til dagens sidste og ærkedanske aktivitet: Rundbold. En enkel version af reglerne er hurtigt forklaret og lært. Og så er alle ellers bare i gang med spillet.

Selv om Guldklassen måske er mere vant til fodbold i det daglige, er der ingen tvivl om at mange er helt på hjemmebane med et bat i hånden og en bold i luften. Nogen skyder så sikkert, enten højt og megalangt eller lavt og lige ind igennem modstanderholdets "huller", at vi bliver nødt til at spørge: Hvordan har I lært det her? Rundbold er da et dansk spil! Og så viser det sig at mange har spillet cricket i deres hjemlande. Selvfølgelig. Den engelske kolonitid har sat sig spor mange steder.

Løbe er de også gode til, asyl drengene, selv om de godt kan finde på at skære hjørnerne ret

frækt. Den ene dommer kommer da også med formaninger om at overholde spillets regler (man skal runde posterne uden- og ikke indenom!). Men de lader nåde gå for ret, da spilleglæden og kampgejsten jo er det vigtigste i dag. Og den er stor.

EN GOD OPLEVELSE, EN GOD BEGYNDELSE

Undervejs i spillet får vi lejlighed til at interviewe to gymnasieelever om mødet med Guldklassen. Og begge udtrykker, at det har været en dejlig – både fordomsafkræftende og livsbekræftende – oplevelse, at have haft disse to dage sammen. Det er noget man tager med sig, er de begge to overbevist om.

Så er klokken to og skoledagen er slut. Der tages afsked på boldbanen, og Guldklassen begiver sig afsted mod busstoppestedet. Glade og opstemte. Og med lyst til flere møder, mere samvær med danske unge.

VERDENS LYKKELIGSTE LAND

- EN IMPROVISATIONSFORESTILLING OM FLYGTNINGE, KAFFE LATTE OG HVAD FANDEN DET BETYDER AT VÆRE UNG

AF MARIE MARKVARD ANDERSEN, DRAMATIKER, PROJEKTLEDER OG UNDERVISER.

11 unge skuespiltalenter gik i april på scenen på Teater Momentum i Odense, med en forestilling uden manuskript. Det var nu ikke fordi forestillingen "Verdens lykkeligste land" var dårligt forberedt. Tværtimod. Den var derimod baseret på den improvisatoriske teatermetode IRL – "In Real Life", hvor indholdet skabes undervejs med udgangspunkt i en række dogmer og faste karakterer. Resultatet blev en unik, intens og nærværende teateroplevelse.

Forestillingen "Verdens lykkeligste land" blev til som en del af Kulturregion Fyns projekt KulturCamp, der arbejder målrettet på at styrke scenekunstnerisk talentudvikling. 11 unge teaterfolk i alderen 16-27 år blev i foråret 2016 udtaget til at deltage i KulturCampen og dermed få styrket deres scenekunstneriske kompetencer med IRL som metode. Jeg arbejdede sammen med Sine Sværdborg som underviser, dramaturg og iscenesætter på projektet.

FLYGTNINGE, IMPROVISATION OG DRØMMEN OM AT ÆNDRE VERDEN

Tematisk set handlede projektet og forestillingen om meget mere end talentudvikling. Alt udviklingsarbejde og træning omkring forestillingen tog nemlig udgangspunkt i de unges egne holdninger til den aktuelle flygtningekrise, som den så ud i foråret 2016, hvor billeder af vandrende flygtninge på de danske motorveje fyldte medierne. Spørgsmålet var, hvordan forholder man sig som ung gennemsnitsdansker til

en kompleks politisk international flygtningekrise, når hverdagen i langt højere grad handler om karakterer, fremtidsdrømme, venskaber, forelskelser, shopping og fester?

Til at starte med, havde vi haft en ide om, at forestillingen indholdsmæssigt skulle kredse om mødet mellem unge flygtninge og unge danskere. Men i de indledende snakke og øvelser med de unge skuespillere, blev det tydeligt, at vores præmis ikke holdt vand, når det kom til at skabe en troværdig fortælling. De fleste af de unge havde meget sympatiske humanistiske holdninger til flygtninge på et principielt plan, og ville gerne gøre verden til at blive et bedre sted for alle. Men i praksis havde de unge simpelthen ikke mødt særlig mange flygtninge.

I en improvisationsbaseret forestilling er man nødt til at stille høje krav til skuespilleres nærvær, omstillingsparathed på scenen og evne til at skabe plotpunkter og dramaturgisk udvikling undervejs. Derfor var det afgørende, at de unge kendte og forstod deres karakterer virkelig godt. Hvis forestillingen skulle være troværdig, skulle indholdet med andre ord komme fra de unge selv. Så hvordan oplevede de flygtningekrisen fra deres perspektiv?

PROCES, UDVIKLING OG NYE PERSPEKTIVER

Da improvisationstræningen for alvor begyndte, skete det således på basis af en række faste karakterer, som de unge hver især udviklede undervejs. Gennem øvelser og samtaler delte gruppen fra

starten deres egne erfaringer, oplevelser og tanker omkring flygtningedebatten.

Undervejs gjorde vi vores bedste for at udfordre dem, give dem nye inputs, og tvinge dem til at skulle repræsentere og forsvare mange forskellige typer og holdninger.

Som øvelse skulle de f.eks. skabe en monolog på baggrund af en samling kronikker om flygtningesituationen, skrevet af en række meget forskellige kronikører. Det faldt ikke alle lige nemt at repræsentere nogen, som de ikke var enige med, og resultatet blev i starten ofte satirisk distance eller meget stereotype fremstillinger. Kunsten var at skabe nuancer og undgå utroværdige klicheer. Virkeligheden er som regel mere kompleks, end at folk bare er gode eller onde, tabere eller vindere. Uanset om det gælder flytninge, DF'ere, bistandsklienter, politikere, pensionister eller nødhjælpsarbejdere.

Med tiden fandt alle de unge skuespillere en unik stemme til deres karakter, og alle karakterer repræsenterede hver sin holdning til flygtningedebatten. Forestillingens tema endte dermed netop til at kredse om dette paradoks. At flygtningekrisen er en kompleks situation, som det kan være svært at navigere i. At mange unge mennesker i Danmark går op i flygtningedebatten, har stærke holdninger og følelser omkring etiske og moralske spørgsmål, men helt praktisk lever i en helt anden hverdag, som gør det svært at relatere til, hvordan det er at være flygtning. Og at man er nødt til at balancere mellem gerne at ville

Fra en prøve på forestillingen.
Foto: Peer Elmelund-Præstekær

redde verden, men også selv gerne ville have et godt liv.

Konkret blev den dramaturgiske ramme for forestillingen en grundfortælling om den unge pige Sarah, som midt i sin uddannelse dropper ud for at rejse til Lesbos og hjælpe bådflygtningene. Hun opfordrer på Facebook venner og bekendte til at rejse ned og hjælpe og anklager sin generation for at være forkælet og selvoptaget. Hver karakter skulle i løbet af forestillingen vælge, om de ville rejse ned til Sarah eller ej, samtidig med at eksamensopgaver, kærestesorger, familiekriser og personlige problemer opstod i nye variationer i hver forestilling.

NUANCER, PERSPEKTIVER OG VIGTIGE SPØRGSMAÅL

En vigtig del af grundlaget for IRL-tanken er, at man ikke kan kontrollere, hvad der sker. Spillerne er derfor nødt til at øve sig i at være nærværende, autentiske, lyttende og fokuserede i de situationer, der opstår, uanset hvad der sker. For de unge kan dette være enormt skræmmende. Hvad

FAKTA OM IRL:

IRL er en scenekunstnerisk improvisations-metode, som fokuserer på evnen til at navigere i nuet. Metoden er bygget op omkring en blanding af improvisatoriske skuespillerredskaber, kaosteori og dramaturgiske fortællegreb. Det gør det muligt at arbejde med et fortælleunivers, hvor alt kan ske.

Metoden er udviklet af dramatikeren Troels Christian Jakobsen og instruktøren Jørgen Carlslund

nu hvis man begår fejl, gør noget pinligt eller fremstår anderledes? I en verden med klare regler og krav, har man noget at støtte sig til.

I dette projekt blev de unge i stedet nødt til at give slip, mærke efter og gradvis lære at stole på deres fornemmelse for, hvad der skete i resten af gruppen og i rummet. Samtidig blev de i improvisationerne konstant udfordret til, igennem deres karakter, at argu-

mentere for deres valg, nuancere deres holdninger, og diskutere en kompleks situation fra nye vinkler. Publikums holdninger blev hver aften inddraget, ligesom de blev opfordret til at dele deres egne erfaringer med skuespillerne. Forestillingen havde ikke noget moralsk udsagn, men stillede hver aften en række ærlige og vigtige spørgsmål om, hvornår verdens tilstand og andre menneskers liv er vores ansvar.

Sine Sværdborg har i udviklingsarbejdet med de unge fået bekræftet, hvor virksomheden er, når det kommer til at indfange og afspejle de unges egen virkelighed:

"At arbejde med unge og teater handler for mig om at give unge en stemme til at udtrykke sig omkring den verden vi alle er en del af. Via teatret og arbejdet med IRL-metoden bliver de trænet i at blive mere bevidste om deres egen virkelighed, hvilke valg de står med i hverdagen, og måske blive bedre til at navigere i disse valg."

C:NTACT

ET AF DE TEATRE, SOM IGENNEM DE SIDSTE 10 ÅR HAR ARBEJDET MEST FOKUSERET PÅ AT FORENE INTEGRATION OG SCENEKUNST, ER C:NTACT UNDER BETTY NANSEN TEATRET I KØBENHAVN.

C:NTACT er tilknyttet Betty Nansen teaterets Edison-scene og har siden 2004 skabt projekter for hundredvis af unge – deriblandt teaterforestillinger, videoproduktioner, tekststudgivelser og radiopodcasts.

Formålet er ikke at træne deltagere til at blive skuespillere eller filminstruktører, men at bruge kunsten til at skabe fællesskab og forståelse mellem unge i Danmark på tværs af kulturer og sociale baggrunde. Mange af C:ntacts projekter har haft til formål at give indvandrere og flygtninge en stemme, og lade deres historier danne basis for teaterforestillinger og happenings. De har via

scenekunsten blandt andet gennemført flere sociale indsatser i udsatte boligområder og omkring nytilkomne flygtninge og om sociale problemstillinger.

Kernen i C:NTACTS sociale og kulturelle arbejde er den personlige historie, som bruges til at sætte fokus på og skabe forståelse for de problemer og udfordringer, samfundet står over for. Metoden er at lytte til deltagernes personlige historier, professionalisere historierne og lade deltagere dele dem med et publikum.

Gennem teaterforestillinger, udstillinger, radiopodcasts og filmproduktioner giver C:NTACT på

den måde stemme til udsatte grupper, som ellers ikke bliver hørt. Målet er at skabe en følelsesmæssig forståelse, som skaber forandring.

I 2014/2015 har C:NTACT været platform for næsten 250 mennesker, og deres sceneproduktioner er nået ud til over 30.000 publikummer i Danmark. Desuden har de spillet forestillinger i Jordan og Egypten.

Kilde: C:ntact og Bikubenfonden

Overfor kan du læse om 2 af Contact's seneste projekter, med fokus på integration og scenekunst:

HOOYO

'Hooyo' betyder mor på somalisk. Mens debatten om indvandrerkvinder rasede i medierne, indtog nogle af de mødre og de børn, som vi taler og mener så meget om, scenen for at fortælle om deres liv i Danmark.

Indvandrerkvinder fylder for meget i arbejdsløshedsstatistikken; de er undertrykte, stærkt marginaliserede og for dårligt integrerede. Men passer det? hvem er de? Hvad vil de? Er de med til at fastholde deres børn i et parallelsamfund? Eller opdrager de samfundsborgere, der kan navigere mellem to kulturer? Og hvad siger de og deres børn til det?

C:NTACT og Indvandrer Kvindecetret på Nørrebro tog med forestillingen HOOYO mikrofonen fra politikerne, debattørerne og meningsdannerne og gav den videre til dem, det egentlig handler om. I forestillingen kunne publikum møde indvandrerkvinder og deres børn og høre dem fortælle om deres kampe, sejre, nederlag, børn, mænd og om vores alle sammens samfund.

I forestillingen stod mødre og unge sammen med unge, der har mødre som dem. Hvordan oplevede de den opdragelse, deres mødre har givet dem? Hvordan er det

at opleve, at ens mor er blevet spyttet på på gaden? HOOYO handlede om mødre i Danmark, der kæmper for deres børn. Om stærke mødre. Om mødre, der holder håbet oppe på trods af, at alle drømme synes at være efterladt i et andet lands ruiner. Og om deres børn, der har nye visioner for livet i Danmark - takket være deres mødre.

INSTRUKTØR: Inger Eilersen
MANUSKRIFT: De medvirkende
Forestillingen spillede på EDISON d. 1.-23. maj 2016.

HVAD LAVER DE HER?

"Hvad laver de her?" er C:NTACTS nyeste turnéforestilling, der præsenterer en række stærke personlige historier fra nytilkomne unge flygtninge fra Syrien, Eritrea, Afghanistan og Etiopien. Hvem er de mennesker, vi har set i overfyldte gummibåde på vej over Middelhavet og som menneskekaravaner på vej op ad Europas motorveje? Hvorfor er de flygtet? Hvad har de tænkt sig? Og hvad laver de her?

Oplev blandt andet Ammar, top-

scoreren i Hundested Boldklub, fortælle om, hvordan krigen i Syrien tvang ham på flugt. Eller hør hvorfor Esayas fra Eritrea forlod sin gravide kone, rejste 27 dage igennem Sahara og satte sig i en overfyldt speedbåd over Middelhavet for til sidst at ende på en sprogskole i Gentofte.

Forestillingen giver et indblik i, hvorfor så mange vælger at flygte fra deres hjemland, og hvordan tilværelsen ser ud som ung og ny i Danmark.

De medvirkende kommer fra Syrien, Eritrea, Afghanistan og Eti-

opien og har været i Danmark mellem otte måneder og fire år. Alle fortællinger er tekstet på dansk.

MANUSKRIFT OG INSTRUKTION: Kasper Sejersen, Mia Lipschitz, Babak Vakili, Runi Lewerissa og de medvirkende.

Forestillingen er på turne rundt på skoler i hele Danmark i efteråret 2016.

Du kan læse mere om C:ntacts arbejde på www.contact.dk

FRIVILLIG PÅ DATS TEATERFESTIVAL

- FÆLLESSKAB, KREATIVITET OG STOF TIL EFTERTANKE.

AF ASTA NIELSEN, LÆRERSTUDERENDE

Da jeg, kl. 15.30 fredag eftermiddag, bevægede mig hen mod B&U teatret i Svendborg for at være med til at skyde DATS' Teaterfestival i gang, havde jeg sommerfugle i maven. Jeg følte mig godt rustet til at løfte opgaven, dels fordi vi var et stærkt hold af dramalærerstuderende fra den frie lærerskole der havde meldt os som frivillige, og særligt fordi de møder vi havde haft med Preben og Ulla fra B&U teatret, havde været fulde af god stemning. Der var tydeligvis plads til at kombinere tidligere erfaring med nye kreative ideer. Alligevel var det svært at forberede sig på hvilke udfordringer der eventuelt kunne opstå, og derfor en god træning i at være åben og sige "ja" til det der kommer - præcis som vi har lært i dramaundervisningen.

Allerede den første aften summede stemningen af spirende forventninger og fællesskab, blandt såvel frivillige som deltagere på festivalen. Der var rigeligt med opgaver der skulle løses, før vi kunne sætte os tilrette og nyde den første forestilling. Efter at have været spredt for alle vinde, samledes vi igen omkring aftensmaden, hvor vi blandt andet fik hevet festivalprogrammet op af

lommerne, og snakket om, hvilke stykker vi kunne nå at se. Som dramalærerstuderende, var det inspirerende at være en del af de praktiske gøremål omkring en teaterfestival, og vi ville gerne se så mange forestillinger som muligt, for at indsamle gode ideer til alt lige fra temaer og skuespilteknikker, til scenografi og lys/lydteknik. Derfor var det også en dejlig oplevelse at være publikum til festivalens første forestilling "Den sidste fjer", hvor scenografien var helt enkel og minimalistisk, men blev udnyttet til fulde af dygtige skuespillere.

Lørdagen startede for mit vedkommende med, at mit store ansvarsområde skulle føres ud i livet: Nemlig festival optoget gennem Svendborgs gader, hvor vi skulle reklamere og skabe opmærksomhed omkring DATS' Teaterfestival, i selskab med en stor flok festglade klovne fra klovnefestivalen, der fandt sted i Svendborg samme weekend. Det tog lidt tid at få samling på alle tropperne, men da vi var klar til at komme afsted, samlede optoget sig til et fantastisk "Fest-lokomotiv" der pulserede derudaf og fik smilet frem på læberne hos de mange folk der var taget på forårs-shop-

ping den lørdag. I optoget var der glade børn fra B&U teatret med udklædning, bannere og paraplyer, og teater "And og Måge" var trukket i sømandstøjet og spillede op til godt humør sammen med en lille blæser gruppe. Tre friske fyre fra lærerskolen var gået i forklædning som klatrentusiasterne "Thomas, Thomas og Thomas", som i bedste Monty Python stil, forsøgte at hjælpe hinanden med at klatre op ad gaderne, hvilket så ud til at være noget af en kraftanstrengelse!

Inden festivalen sluttede søndag formiddag, og der kun var oprydningen tilbage, nåede jeg at se forestillingen "Flygtninge spytter vi på?". En forestilling der peger lige ind i den aktuelle politiske debat og som portrætterede nogle af de tabuer der kan være svære at sætte ord på i det daglige. Weekenden som frivillig på DATS teaterfestival, har givet mig et helhedsindtryk af, hvordan teater og drama både skaber fællesskab, sammenhold og et rum, hvor man kan udfolde sig kreativt, samtidig med at vi også konfronteres og får lyst til at reflektere over tilværelsen. Så endnu engang tak for en berigende weekend!

Stort foto: KAT: "Hamlet".
Små fotos fra venstre. 7-Kanten: "Rejsen til de grønne skygger", Teatergruppen Muzak: "Flygtninge spytter vi på?", GAS: "Til sidste fjer", Teaterkatten: "Peter og Elgen", Teaterrødderne: "Eventyr for fulde gardiner, Inkognito: "Disintegration". Alle fotos Knud Volsing.

Glimt fra Teater Birgittes forestilling
"Ugedagene" på Quongafest 2015.
Foto: Peter Rafn Dahm.

KOMMENTAR: TAK FOR FORESTILLINGEN

PUBLIKUMSFEEDBACK, KONSULENTSAMTALER ELLER ÅBEN DISKUSSION.
HVORDAN SKABER MAN DEN BEDSTE EVALUERING AF FORESTILLINGER PÅ
TEATERFESTIVALER?

AF DATS-BLOGGER MADELEINE FRIIS, EN DEL AF VÆKSTLAGS-TEATERFESTIVALEN QUONGAFEST I
AARHUS SAMT UDDANNET FRA DRAMATURGI OG OPLEVELSESØKONOMI VED AARHUS UNIVERSITET.

Sensommeren og efteråret betyder for mange i teatervækstlaget og independentmiljøet at Vildskudssæsonen er nær! Til de af jer, der ikke lige er bekendte med Vildskud, kan jeg oplyse, at det er den årlige teaterfestival for independent og upcoming teater afholdt i teaterHUSET i København

Festivalen genkalder en del minder for mig personligt. En af dem, der i øjeblikket optager mig mest, er diskussionen om, hvor meget man "bør" vurdere og kritisere forestillingerne. Jeg skriver "bør", fordi der vel egentlig ikke er noget endegyldigt svar men blot forskellige holdninger. Lad mig lige uddybe hvor diskussionen kommer fra.

Jeg har i flere år været med til at arrangere QuongaFest i Aarhus, den aarhusianske version af Vildskud. For nogle år siden begyndte enkel-

te arrangører så småt at benytte vendingen "tak for forestillingen" til flere af de udøvende performere på festivalen, og dermed ikke kommentere mere subjektivt på forestillingen.

Det kom sig af, at der måske (måske!) var gået lidt meget vurdering over snakken i caféen. Her vil jeg gerne understrege, at vurderingerne ikke udelukkende var negative, men at snakken i lige så høj grad gik på "wow, en god forestilling, den SKAL du se!".

Det er en episode og en vending, som jeg flere gange har spekuleret over siden. For selvfølgelig skal alle de udøvende performere da have et "tak for forestillingen". Alle har gjort et stykke arbejde, har lagt energi og kræfter i at vise noget. Men... er det ikke også okay at nogle forestillinger er bedre end

andre? At nogle bare har mere erfaring, og andre er nye?

Normalt plejer jeg at opfordre til, at man lige kigger sig rundt, inden man kommer med for meget kritik. Konstruktivt eller ej, så er det aldrig sjovt at høre bramfri kritik om et stykke arbejde, man har lavet. Men handler det om at komme med den bedste forestilling til sådan noget som QuongaFest, Vildskud og Scenoskop i Odense? Eller handler det om, at vækstlaget lærer af processen frem mod forestillingen, at de får nye erfaringer og mulighed for at høre, hvordan deres performance virker eller ikke virker på publikum?

For fejl er smukke, og kunsten er at lære af dem. Dermed ikke sagt, at det er sjovt at høre ens fejl blive omtalt af andre – specielt hvis man ikke er opmærksom på, at man har lavet en.

Omvendt vil jeg lige understrege, at man ikke skal spørge, hvad folk synes om ens forestilling, hvis ikke man er klar til at høre sandheden. Det var i hvert fald super akavet, da en performer på sidste års festival valgte at gå hen til en bekendt og sige:

"Jeg så du var inde og se vores forestilling – hvad synes du?", og denne bekendte ikke lige havde pokerface nok til at sige det, performeren ville høre. Jeg kan ikke huske hvilke ord, der præcist blev sagt, men stemningen blev da akavet nok til næsten af kunne skære igennem.

Hos Quonga har vi de seneste festivaler arbejdet med konceptet "publikumsfeedback". Efter forestillingen bliver de publikummer, som har lyst, siddende og kan stille spørgsmål og komme med feedback til den performende gruppe. I princippet er det en måde at mindske hvisken i krogene og i stedet facilitere en direkte og konstruktiv dialog mellem publikum og performerne.

Hvis jeg selv skal sige det, har vi haft lidt svært ved at finde formen. Hvem har egentlig lyst til at sige til gruppen:

"Jeg synes jeres intro var for lang, I bruger for lang tid på at introducere karaktererne, og I kunne sagtens korte 20 min. af forestillingen ved at blive mere tight i overgangene", når de sidder foran et publikum, mens de i øvrigt også skal vise den i morgen? Jeg havde i hvert fald ikke.

Uden at vide noget specifikt har jeg en ide om, at konsulentfeedbacken, hvor gruppen sidder alene med en konsulent, er mere brugbar for de udøvende grupper, fordi der her bliver skabt et mere trygt rum. Om det er tilfældet, kommer nok både an på konsulenten og gruppen.

Brugen af konsulenter gør selvfølgelig ikke publikums lyst til at lege smagsdommere mindre. Men gør det egentlig noget, at folk har en holdning, så længe man lige tænker sig om og har lidt respekt for de mennesker, man omtaler?

117 NUL-TEKSTER

AF LOTTE KJÆRUP

OMTALE V. MARIE MARKVARD ANDERSEN

Lotte Kjærup har begået en vaks og brugervenlig lille bog, hvor hun, som titlen antyder, har samlet 117 nultekster og fordelt dem i en række kategorier. Begrebet 'nultekst' er velkendt af de fleste drama-lærere og teaterpædagoger, da de kan bruges som øvelses-redskab til mange forskellige formål indenfor skuespillertræning. Teksterne er karakteriseret ved at være korte og blottet for alle indikatorer af "hvem", "hvad", "hvor" osv. Lange og komplicerede ord samt svære og snørklede sætninger er også væk. Alt er simpelt, kort og nemt at gå til. Nultekster handler altså ikke om at fortolke stor litteratur, men handler om at træne mulighederne i tekstarbejdet. Disse tekster kan nemlig let ændre betydning fuldstændig, afhængigt af skuespillerens undertekst, mimik og stemmeføring. Teksterne er derfor særligt gode til at illustrere, hvor meget en ændret betoning, et statusskift, en bevægelse eller en gestik ændre en scene og en karakters udsagn, uagtet at ordene er fuldstændig de samme.

Nulteksterne i Lotte Kjærups bog er delt op i 3 "pakker", nemlig tekster for børn (9-11 år), unge (12-16 år) og voksne (fra 17 år og op). Hver sektion er derudover delt op i tekster til 1 person, 2 personer og 3 personer. Der er således et kæmpe udvalg af tekster at vælge imellem, som er klar til at hive ud af bogen og gå i gang med. Alt er overskueligt sat op og klar til at bruge, og bogen kan være til glæde for alle – fra de spædeste nybegyndere til de mest erfarne teaterfolk.

HER ER GODT AT VÆRE!

KOM OG BESØG OS!

LINJEFAG:
TEATER, MUSIK OG DANS

HALVÅRSFAG

Film og animation, Elektronisk musik, DanceMaker (koreografi), Teatermasker og Teaterdukke, Akustisk Pop, Redesign og kostume, PodCast, Forfatter og manuskript - og meget mere...

OPLEVELSER

Udlandstur, Turné, Friluftsture, Fællesskab og sammenhold...
Venner for livet!

**EFTER
SKOLEN
FOR
SCENE
KUNST**

STARUPVEJ 20, 8340 MALLING

WWW.EFTERSKOLENFORSCEKUNST.DK

TELEFONNUMMER 4161 8485

E-MAIL INFO@EFTERSKOLENFORSCEKUNST.DK

NYHED!

HVEM BETALER, HVIS PUBLIKUM KOMMER TIL SKADE UNDER DIN FORE- STILLING?

I DATS har vi i en omfattende undersøgelse konstateret, at rigtig mange af vores medlemmer ikke har en ansvarsforsikring. Det kan både få økonomiske konsekvenser samt give dårlig omtale, hvis der skulle ske skader i forbindelse med et teaterprojekt. Det kan f.eks. være, hvis publikum kommer til skade ved en af jeres forestillinger, en tribune falder sammen eller ved andre uforudsete ulykker. Sådanne situationer kan udløse store økonomiske krav fra den skadeslidte, og derfor har DATS sammensat et nyt tilbud.

Ved medlemskab af DATS tilbyder vi igennem vores gruppemedlemskab for vores medlemmer en **KOLLEKTIV ANSVARFORSIKRING**, der dækker publikum ved både person og tingskade. Ligeledes dækker den også andre, der måtte færdes på områder, hvor DATS medlemmer agerer mm.

En sådan forsikring vil koste ca. 2-3000,- hvis I bestiller den via jeres nuværende forsikrings-selskab.

Har I et DATS medlemskab koster den 600 kr. pr. år

Rent praktisk skal I kontakte vores forsikringsrådgiver på mail: jbm@firstbrokers.dk. De vil hjælpe jer med oprettelse og evt. afmelding af en bestående forsikring.

Vi skal gøre jer opmærksomme på, at der i forvejen er en arbejdsskadesforsikring i jeres medlemskab ved DATS. Dette er en ANSVARFORSIKRING. Ved forsikrings spørgsmål kontakt vores rådgiver Jan Bøggild Madsen på jbm@firstbrokers.dk, så hjælper han jer med diverse spørgsmål omkring jeres forsikringer.

OMVEJE ER SPILO AF TID!

HOTTRYK
GRAFISK KOMMUNIKATION

BRUNDE VEST 14 A
6230 RØDEKRO
TLF. 7466 6431
MAIL@HOTTRYK.DK
WWW.HOTTRYK.DK

TEATEREFTERSKOLE

Tillid
Teaterlege
Improvisation
Performance
Bevægelsesteater
Karakteropbygning
Replikarbejde

ØU - efterskolen for det kreative og kunstneriske

Skolevej 10 · 9574 Bælum · Telefon 98 33 70 75 · oeu@oeu.dk · www.oeu.dk

Vild med skuespil?

Vi tilbyder nu fire forskellige kreative spor:

Fysiodramatisk forestilling
Performance, dans og dramatisk udtryk

Filmskuespil
Karakterarbejde, nærbilleder og indlevelse

Teaterforestilling
Personinstruktion, samskabelse og sceneliv

Dramatisk Skrivekunst
Skriveteknik, teater-iværksætter og scenekunsterisk udvikling

Forårshold 2017:
4. jan – 20. jun (24 uger)

Efterårshold 2017:
Aug - dec (19 uger)

Kender du én eller flere som vil passe ind på vores spor? Bed dem ringe til os på tlf. 62 67 10 20, så de kan høre mere om Ryslinge Højskole!

R Ryslinge Højskole
TEATER, SKUESPIL OG INTENS SCENEKUNST

Læs mere og tilmeld dig på
ryslinge-hojskole.dk

Små og store scener

Bygger man let med BÜTEC scenepodier
Tysk kvalitetsudstyr. Leveres som standardenheder eller individuelle løsninger.

eller **SALG LEJE**

Gaffa Tape Stropper Scenetæpper Brandimprægnering Molton Scenepodier Rig Publikumstribuner
Surring Scenetræk Ophængning Dansegulve Effekt-maling Bændel Velcro - og meget mere

Besøg os på
www.arlo.dk &
www.molton.dk
eller kom forbi vores
showroom og butik:

Værkstedvej 55
2500 Valby

38 88 28 16

Jeg har ikke modtaget bagside annoncen fra DRAMA endnu - men den er nok lige på trapperne...